

Liebesahnung

Наталія Кобринська

LIEBESAHNUNG[1]

Трикутна, маленька студентська кімнатка з вікном на подвір'є.

Прибране її не пишне. Найпочесніше місце займала піч, що, мабуть, не конче сповняла свої обов'язки й не проганяла вогкого холоду в маленькому просторі. Друге почесне місце, а може, й почесніше, як піч, займала жовта політерована постіль. Недалеко від постелі стояв невеличкий столик, а при нім одно крісло зі зломаним поручем. Другий кут меблювали прибиті на стіні шараги, на яких висіло кілька штук мужеської одежі, під ними містився невеличкий, ще давньої дати куферочок. Дальше стояв перевернений самовар, а скрізь по підлозі валялися недогарки цигарів. На столі лежали книжки й валялися коробки з аптекарськими етикетками. Під скриптами студентських еляборатів визирала замкнена в футлярі цитра, наглядний доказ артистичних поривів властителя і пана всего того добра, Дениса М., слухача першого року прав[2].

Тепер лежав він у постелі. На його молодім лиці чорнів недавній ще пухкий вусок, чорне волосе спадало на гладке чоло, а з-під темних бров блищали великі сиві очі.

Він був якийсь маркітний. Хатній холод давався йому очевидки взнаки, бо від часу до часу обтулював коло себе покривало і якось гнівно споглядав на піч, що в німим маєстаті ніби оправдувалася перед ним.

"Я не винна тому, мій милий, не я причиною холоду; функції мого організму зовсім нормальні, лиш недостаток відповідної поживи ставляє мене в такім фальшивім світлі".

Его погляд понісся дальше по хаті і спочив на невеликім образі в золотих, протертих рамах, що висів проти його постелі, а потому ліниво упав на фрамугу вікна, на коробки з аптекарською етикеткою.

— Проклята баба! — буркнув злісно. — Ще ті коробки поклала так далеко, що годі зажити ліки.

Сягнув машинально рукою під подушку, де звичайно клав годинник, але рука його впала, а лице ще більше насупилося. Той приятель опускав його вже не раз, але тепер мусив розстатися з ним на довший час для тих клятих коробочок.

Ніколи не був він великим приклонником моди, а навіть противний був йому той світ, що моді кланяється, але тут "інфлуенція", така модна слабість, всадила його на тиждень у постіль, і хоч йому було тепер легше, то лікар казав ще якийсь час лежати.

Денис став надслухувати, чи не вчує"кого руху коло своїх дверей, але там було тихо.

Мусить уже бути коло дев'ятої години, — подумав, так якось говорило йому

прочуте, з якого зробив для себе як би якуєь спеціальність. Часто казав товаришам трібуватися у відгадуваню годин і ніколи майже не помилився. Може бути, що те прочуване виробилось у нього якраз, через часте розставанє з любим приятелем, бо тогді він думав більше про нього, більше чув потребу його товариства, як коли мав його при собі.

Врешті почувся шелест, і увійшла вже немолода жінка з коротенькими полінцями на одній руці.

— Чого ж ви так пізно приходите, Миколаєва? Таж то вже десь дев'ята година!

— Але що паничеві сниться? Та то ледве восьма, а хоч би й дев'ята була, то я скорше не могла прийти. Кожда біда припирає до сторожа, закликали його до суду на якийсь термін за свідка, а я мусила всюди позамітати й обслужити тих панів, що він обслуговує: добре, що я найшла час і тепер прийти.

Під час тої бесіди Миколаєва стала розкладати огонь у печі.

— Се шкода роботи, від тих полін не буде тепла, — сказав Денис.

— Більше грошей, більше полін, а ви за п'ять крейцарів хочете мати в хаті тепло?

Молодий чоловік замовк, а коли Миколаєва вже відходила, просив її, щоби подала йому з вікна ліки, що вона вчинила дуже неохотно.

По часі увійшла знов і принесла на підставці склянку бліденької гербати, два кусники цукру й тоненький ріжок. Поклала те все на кривеньке крісло, присунула до ліжка і вийшла з хати, затріснувши дверми.

Денис мимоволі здригнувся; нервово роздражене, яке лишилось у нього по інфлуенці, не годилося з поведенєм Миколаєвої, до якого був уже привик при нормальнім стані здоровля.

Трохи піднісся, опер голову на лікоть, відложив коробочку з порошками й забрався поволі до снідання. Кинув цукор до склянки й розломив тоненький ріжок. Тонкість такого ріжка сердила його кожний раз і все бачив у ній наглядний доказ ненормальних економічних відносин по поводу уподаткованя потрібних до життя продуктів і т. д. Однак тепер був він для нього навіть завеликий, бо, помочивши його половину в гербаті, ледви проковтнув кусник і випив гербату.

Як мало було полінців, усе-таки атмосфера в хаті стала приємніша, а горда тепер піч виглядала, як хтось, кому не можна зробити закиду за зле сповнене обов'язків.

Денис почур себе якось легшим і здоровішим, міг сво-бідно витягнути руки, поправив подушку й дуже втішився, побачивши на кріслі розвернену книжку. Взяв її до рук і став читати. Недовго то однак тривало, перекинув кілька листків і відложив. Поправив подушку та й з великою увагою почав приглядатися образів на стіні, що все справляло йому велику приємність, було його наймилішим занятєм.

Серед буйного цвітника, на низенькій лавочці, сиділа дівчина під великим корчем бозу, якого розцвілі китиці схилялися над її головою. Сонячний промінь обливав раннім блеском цілий образ, проникав наскрізь гіле бозу, запашний цвітник і молоду золотокошу дівчину, що аж ясніла від того блеску. Вона сиділа оперта о поруче лавочки й у білій маленькій руці тримала нерозцвілий ще пучок рожі. Під образом стояв надпис:

"Liebesahnung".

Молодий хлопець приглядався довго гарним рисам лиця дівчини, гарним, голубим, напівпримкненим очам, маленькій, висуненій з-під складок сукні, ніжці й зітхнув глибоко. Ах! Та золотокоса — то його ідеал. Чи знайде він коли таку? Він шукає її заєдно. Ідучи вулицею, він не омине ніякого яснійшого полиску волосся, щоби не придивитися його властительці зблизька. Тратить не раз цілі години на ті пошукування і, вибравшись не раз на університет, вертав додому збентежений приключками з золотокосими.

Тут перед його очима пересувались різні відтінки голубих очей і русого волосся, якого золотавий блиск підходив найближче до його ідеалу з-під буйного корча бозу.

Ах, скільки-то ночей переснив він про ту хорошу золотокосу! Як тверезий ранок розвіяв його мрії, то надвечір вертали вони знов до нього з цілою силою фантазії. Раз в публічному[3] городі побачив був молоду дівчину, що майже зовсім була подібна до його блондинки на образі. Довго слідив за нею, аж доки не пропала десь у бічній вулиці великого міста. Від того часу він приходив усе на те місце до города, де її побачив перший раз, але його довгі вичікування не приносили жадних пожаданих результатів. Аж знов, коли найменше надіявся, мигнула руса коса й голубі оченята. Його серце стрепенулося, він не спускав дівчини з ока, хоч достеріг уже, що то не була та сама, на яку чекав цілими годинами в городі, але якась інша, що мала лиш русяве волосся і голубі очі.

І знов стали пересуватися інші образи перед його уявою. Він видить балева залу, чує звуки протяглого вальса, десятки хороших дівчат пересуваються кругом, але за його очі хапає лиш русяве волосся та голубі оченята.

Тут знов затихають остатні тони Бетховенської сонати.

Перекилена на спині крісла, сиділа гарна блондинка зі сплетеними над головою руками й заплющеними очима, а серед глибокої тишини чути, як шевелить лист бегонії на цвітнім столику біля її фортеп'яну, чути якийсь гамір і шум, що переймає наскрізь душу.

* * *

Курси скінчились, наступив перший виїзд на вакації. Виїзд на село! Що за розкіш лишити душне місто, відітхнути свіжим сільським воздухом. Денис видить уже в своїй уяві зелені верби свого села, густі сади, видить родинну хату, своїх найближчих та й золотоволосу Ганю з блідоньким личком, буйними золотими кучерями й синіми очицями.

Нарешті вибрався. Сидить у вузькій купе. Якось душно, але се нічого, се лиш хвилева неволя, а за часок широкий простір, села, буйні поля, сіножата й Ганя з золотим волоссям і синіми очима.

На одній стації кондуктор отворив скоро двері, і в вузькій рамі появилася хороша жіноча стать. Щось запахло іл заясніло від її краси, стіни вагона розширилися, цілий простір наповнився як би якими рухливими дрібонькими духами, що як голови рафаельських ангелів визирали із-за хмар блискучими синіми очима, а блиск їх

золотого волосся зливався з блеском небесних сфер. Так, се вона, та сама золотоволоса, якої він так довго шукав. То вона, його ідеал. Не може відорвати від неї очей, її краса бентежила його й наскрізь переймала.

А що ж вона? Вона сіла собі в кутику вагона, оперла голову о стінку і глибоко задумалася. Але та її задума не довго тривала; скорим рухом відомкнула вікно і стала дивитися десь далеко. Рухи її зраджували нетерпеливість і здавалося, що рух залізниці був для неї заповільний.

Так минуло кілька стадій. Денис сидів проти неї і живцем завмирав. Кілька разів хотів заговорити, але голос відмовляв йому услуги й застрягав у горлі, що будто би затискалося від сильного биття серця. Поїзд зближався до одної з більших стацій. Нетерпливість молодії дівчини змагалася. Нараз зачала давати якісь незрозумілі знаки руками, а за хвилю вскочив до вагона молодий мужчина, якого вона привітала з великою радістю.

Вони сіли коло себе й зачали щось скоро говорити, про щось живо розпитуватися. Денисові здавалося, що вони все ближче до себе клоняться, ближче присуваються; він зібрав цілу свою увагу і прислухувався їх розмові, але не міг підхопити нічого такого, що пояснювало би відносини тих двох людей.

Кілько часу минуло на ту обсервацію і підслухуване, він не знав. Йому здавалося все, що він слухає, коли поволі коло нього все переміналося і помішало. Врешті все затихло. Люде поснули. Вітер, що шептав щось із листем, притих і замовк, лиш у лузі край села лящить соловій.

Хтось довго і протягло засвистав у пальці: вода шумить, він зі стрільбою на плечах бродить очеретом, а соловії лящить, лящить, лящить. Щось ним жахнуло. Де він? Ага! Вагон; гарна блондинка; щось лящить; то не соловейко, але сердечні поцілуї двох молодих людей.

Якийсь жаль, туга й біль сіпнув його серцем.

[1] Liebesahnung — передчуття любові

[2] Слухач прав — студент юридичного факультету.

[3] Публічний — прилюдний, відкритий.